מהדורה למורה – מפתח תשובות

מטרות הדף:

- להבין מהי היסטוריה בעל פה ומה היתרונות והמגבלות שלה
- להבחין בין זיכרון אישי לעובדה היסטורית
- לתרגל השוואת עדויות ושימוש במקורות נוספים

גרסת חנ"מ – פחות פריטים, עד 3 אפשרויות בחירה, בנק מילים, גופן מוגדל ושורות כתיבה רחבות. מומלץ להקריא את ההוראות בקול ולעבוד חלק אחר חלק, בלי הגבלת זמן.

חלק א' – הבנה – שאלות אמריקאיות

1. ב – היא נותנת קול לאנשים שלא נכתבו בספרים
2. ב – הוא עלול להשתנות מעט בכל פעם שמספרים אותו
3. ב – מסמך או תמונה

חלק ב' – נכון או לא נכון

1. לא נכון – היא נותנת קול גם לילדים, נשים, עולים ואנשי מלאכה
2. לא נכון – אנשים שוכחים תאריכים והסיפור משתנה מעט בכל פעם
3. נכון – כך אפשר לראות מה דומה ומה שונה

חלק ג' – השלמת מילים

1. קול
2. ריגש
3. שני

חלק ד' – התאמה – מושגים והסברים

1 – ב (מחקר שאוסף עדויות של אנשים על חייהם)
2 – ג (מה שאדם זוכר מתוך חוויה אישית)
3 – ד (מידע שאפשר לאמת במקורות נוספים)
4 – א (מסמך, תמונה או עדות שמספקים מידע)

חלק ה' – סדר נכון – שלבי הפרויקט

1. בחרו אירוע או תקופה לחקור
2. ראיינו שני אנשים על אותו אירוע
3. השוו בין שתי העדויות בטבלה
4. חפשו מקור נוסף לבדיקת פרטים

חלק ו' – כתיבה והבעה

כרטיס יציאה – מה לחפש

- אוספים עדויות של אנשים על חייהם
- שכחת תאריכים, שינוי קל בסיפור בכל פעם
- השוואה לעדות נוספת או למקור כמו מסמך או תמונה

טיפים להפעלה:

- אפשר לפתוח בשיחה קצרה על ראיון משפחתי שהתלמידים כבר שמעו
- כדאי להדגיש שעדות 'לא מדויקת' אינה עדות 'שקרית'
- בחלק הפתוח מומלץ לאפשר שיתוף בזוגות לפני כתיבה אישית

דף תרגול: היסטוריה בעל פה וזיכרון כמקור

דף התלמיד/ה חנ"מ

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

בשיעור זה לומדים כיצד חוקרים אוספים עדויות מאנשים על חייהם, ולמה חשוב להשוות בין כמה עדויות ולבדוק מקורות נוספים כמו מסמכים ותמונות.

בנק מילים: קול | שני | ריגש

1 חלק א' – הבנה – שאלות אמריקאיות

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מהו היתרון המרכזי של היסטוריה בעל פה?

א) היא תמיד מדויקת יותר מספרים

ב) היא נותנת קול לאנשים שלא נכתבו בספרים ג) היא לא דורשת בדיקה נוספת

2. מה עלול לקרות לזיכרון עם הזמן?

א) הוא נשאר זהה לחלוטין ב) הוא עלול להשתנות מעט בכל פעם שמספרים אותו

ג) הוא הופך לעובדה מדויקת

3. מהו מקור נוסף שיכול לעזור לבדוק עדות?

א) ניחוש ב) מסמך או תמונה ג) דמיון

2 חלק ב' – נכון או לא נכון

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	היסטוריה בעל פה עוסקת רק באנשים מפורסמים	☐	☐
2	זיכרון אנושי הוא תמיד מדויק לחלוטין	☐	☐
3	חוקרים משווים בין כמה עדויות כדי לבדוק אמינות	☐	☐

3 חלק ג' – השלמת מילים

השלימו את המילה החסרה.

1. היסטוריה בעל פה נותנת _____ לאנשים שלא נכתבו בספרים

2. אנשים נוטים לזכור בעיקר את מה ש_____ אותם

3. פרויקט ההיסטוריון כולל ראיון עם _____ אנשים לפחות על אותו אירוע

4 חלק ד' – התאמה – מושגים והסברים

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. היסטוריה בעל פה	___	**א.** מסמך, תמונה או עדות שמספקים מידע
2. זיכרון	___	**ב.** מחקר שאוסף עדויות של אנשים על חייהם
3. עובדה	___	**ג.** מה שאדם זוכר מתוך חוויה אישית
4. מקור	___	**ד.** מידע שאפשר לאמת במקורות נוספים

5 חלק ה' – סדר נכון – שלבי הפרויקט

מספרו את השלבים לפי הסדר הנכון (1, 2, 3...).

☐	ראיינו שני אנשים על אותו אירוע
☐	השוו בין שתי העדויות בטבלה
☐	חפשו מקור נוסף לבדיקת פרטים
☐	בחרו אירוע או תקופה לחקור

6 חלק ו' – כתיבה והבעה

ענו בקצרה.

כרטיס יציאה

מהי היסטוריה בעל פה?

תנו דוגמה אחת למגבלה של זיכרון כמקור

איך הרגשתי בשיעור? ☹ 😐 🙂 😀